

Uwagi do XXV posiedzenia Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 13.10.2016.

O posiedzeniu(ze strony ministerstwa udział wzięła tylko podsekretarz stanu prof. Teresa Czerwińska) można krótko powiedzieć, że się odbyło. Mimo bardzo ważnych tematów przewidzianych w porządku obrad;

1. Koncepcja zmian algorytmu podziału dotacji podstawowej dla uczelni akademickich i zawodowych.

2. Prace zespołu roboczego do spraw systemu finansowania studiów i pomocy materialnej dla studentów. (Zespół powołany przez RGNiSzW).

Pani minister T. Czerwińska przedstawiła na wstępie przebieg prac, jakie od czerwca b.r. prowadzono w ministerstwie nad nowym algorytmem, („bo stary był powszechnie krytykowany”). Nowy algorytm według założeń ma być bardziej projakościowy, większą wagę przywiązywać do składnika kadrowego, z czego ma wynikać ograniczenie „pogoni za zwiększaniem liczby studentów”. Należy lepiej powiązać zadania dydaktyczne z nauką i badaniami potrzebnymi dla „innovacyjnej gospodarki”. Większa także waga umiędzynarodowienia studiów i wymiany zagranicznej kadry – to wg Pani Minister podstawowe sprawy, które nowy algorytm próbuje rozwiązać. W pracach nad algorytmem uwzględniano uwagi, jakie zgłaszały konferencje rektorów różnych typów szkół wyższych!!! Ponadto algorytm prawdopodobnie będzie działał przez jakieś dwa, trzy lata, do wejścia nowej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Obecnie materiał od 06.10. 2016. został przekazany do konsultacji powszechnej i na uwagi ministerstwo przewiduje czas 30 dni. Co istotne algorytm cały czas jest jeszcze doskonały, więc trzeba te zmiany śledzić na bieżąco na stronach ministerstwa.

Główny prelegent prof. Jerzy Wilkin przedstawił projekt nowego algorytmu w wersji aktualnej na dzień 13.10. Zwrócił uwagę na fakt, że obecnie mamy do czynienia z wyraźnym wzrostem kosztów kształcenia (efekt licznych inwestycji w szkolnictwie wyższym) przy jednoczesnym spadku liczby studentów. Miał wątpliwości czy przyjęty w algorytmie nowy człon jest dostatecznie projakościowy.

Dr. Andrzej Kiebała (szef zespołu roboczego RG) powiedział, że zespół zajmował się jedynie przygotowaniem założeń do zmian w ustawie

prawo o szkolnictwie wyższym, raport w tej sprawie ma powstać do grudnia 2016 r. w lutym 2017r. ma być przedstawiony na posiedzeniu prezydium RG, a jego ostateczne opracowanie może być przyjęte przez Radę na posiedzeniu plenarnym w marcu 2017r. Sprawami sposobu podziału dotacji podstawowej zespół w ogóle się nie zajmował.

Na wstępie dyskusji doc. Dr inż. Marek Kisilowski przypomniał pokrótce stanowisko, jakie przyjął związek NSZZ „Solidarność” oraz KSN i co wynika z rozmów prowadzonych z Premierem J. Gowinem a jeszcze wcześniej z kandydatem (w tedy) na Prezydenta RP Andrzejem Dudą.

To wystąpienie wywołało wyraźną konsternację Pani Minister.

Zabierający głos w dalszej dyskusji podzielili się wyraźnie na dwie grupy zadowolonych z proponowanych zmian (uczelnie techniczne i uniwersytety), np. prof. E. Jeziński (PŁ) podkreślał klarowność nowego projekcyjnego składnika algorytmu. Drugą grupę krytycznie odnoszącą się szczególnie do wskaźnika przeniesienia na poziomie 0, 5 stanowili przedstawiciele uniwersytetów „przymiotnikowych” przede wszystkim ekonomicznych i medycznych uczelni. (Artyści nie zabierali głosu). Ja zapytałem się czy przeprowadzono analizę porównawczą jak zmieniłaby się dotacja dla uczelni gdyby zastosowano algorytm bez stałej przeniesienia, co moim zdaniem pozwoliłoby ocenić jego „siłę działania”. – Pani Minister odpowiedziała, że takiej symulacji nie przeprowadzono, ale badano jak zadziała algorytm z uwzględnieniem ograniczeń do $\pm 5\%$ dotacji i dla uczelni technicznych pięć z nich uzyskałoby wyższą niż ubiegłoroczna dotacja, a w uniwersytetach aż jednaście znalazło się w tej grupie.

Opinie RG miała opracować komisja ekonomiczno prawna. Jej przewodniczący prof. J. Szambelańczyk przedstawił jednak tylko ogólny projekt uchwały RG, ponieważ nie udało się ani na posiedzeniu komisji ani w prezydium wypracować spójnego stanowiska RG. Jedną z przedstawionych uwag budzi moje wątpliwości (nie wiem czy znajdzie się ona w ostatecznej opinii, jaką wyda RG), Komisja EP uważa, że słabością proponowanego algorytmu jest proponowane zróżnicowanie wag składników w zależności od typów uczelni. Moim zdaniem to jest właśnie zaletą sposobu podziału wynikającą z faktu, że wszystkie składniki algorytmu (nawet współczynnik kosztochłonności kształcenia)

są jedynie wskaźnikami służącymi do podziału dotacji w sposób możliwie racjonalny. W związku z tym faktem Rada ma głosować nad stanowiskiem w sprawie w trybie obiegowym, również ten tryb procedowania przyjęto w sposobu zaopiniowania dokumentów „Objaśnienia projektu budżetu w zakresie szkolnictwa wyższego oraz w części 38 – Szkolnictwo wyższe do projektu ustawy budżetowej na rok 2017”, „Objaśnienia projektu budżetu w części 28- Nauka do projektu ustawy budżetowej na rok 2017”, oraz „Objaśnienia projektu budżetu w części 67 –Polska Akademia Nauk na rok 2017”

Natomiast „Strategię Odpowiedzialnego Rozwoju” RG poparła (z drobnymi uwagami, które na posiedzeniu plenarnym nie były referowane)

Przedstawiam tę wyliczankę prac RG z pełną premedytacją, wydaje mi się, że RG jest coraz bardziej spychana na margines – do opiniowania dostaje objaśnienia a nie projekt budżetu, ustawę ma ostatecznie opiniować nowo powołana Rada Kongresu Nauki. To może mało znaczące, ale zmieniono członkom Rady przepustki do ministerstwa z pracowniczych na gości, mała rzecz a jednak coś znaczy.

Pozdrawiam

Andrzej Bartczak